

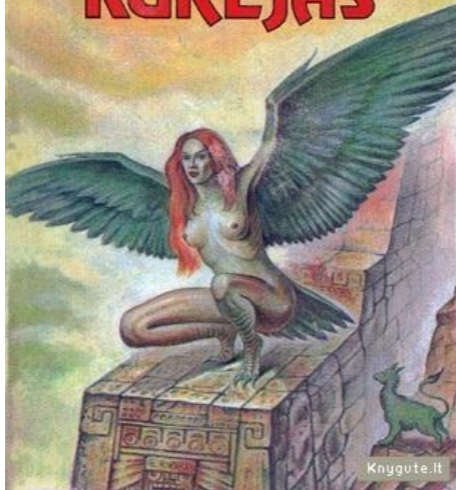
SF

Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

13

Philip José Farmer

VISATŲ KŪRĖJAS

Philip José Farmer
VISATŲ KŪRĖJAS

Mokslinis fantastinis romanas

Netikėtai tuščiame name suradus sidabrinį ragą, Robertas Volfas patenka į keisčiausią pasaulį, kokį tik galima įsivaizduoti. Jame gyvena satyrai, undinės, harpijos bei kraugeriški gvorlai. Čia galima prieiti pasaulio kraštą arba užlipti jo viršūnėn. Tačiau tik patyręs daugybę nuotykių Volfas supranta, jog tai ne pasakų pasaulis, nes čia aiškiai justsi galinga jo kūrėjo, Viešpaties, ranka...

Iš anglų kalbos vertė ŽIVILĖ SAMĖNAITĖ
Serija Tasaulinės fantastikos Aukso fondas"

13 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Philip José Farmer - THE MAKER OF UNIVERSES
New York, Ace books, 1985

Viršelis dailininko Audrio Šimakausko
Copyright © by Philip José Farmer, 1965

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 1994
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2012

Iš už durų atsklido silpnas trimito atgarsis. Septynios tolimos, vos girdimos gaidos - tarsi kokia sidabru švytinti šmėkla. Žinoma, jei tik garsą galima įsivaizduoti kokiu nors pavidalu.

Robertas Volfas žinojo, kad už sustumiamų drabužinės durų negali būti jokio trimito ar žmogaus, pučiančio jį. Vos prieš minutę jis buvo užmetęs akį į drabužinę: ten nebuvo nieko, išskyrus betonines grindis, baltas tinkuotas sienas, kabyklą drabužiams, lentyną ir elektros lemputę.

Ir vis tik jis girdėjo už durų skardint trimitą - garsas buvo tolimas, lyg atsklidęs iš kito pasaulio. Volfas buvo vienas kambaryje, todėl negalėjo paklausti, ar kas nors taip pat girdėjo tai. Bet jis ir pats žinojo, kad tikrovėje šito nebuvo. Kambaryje, kuriame jis stovėjo suglumęs, vargu ar galėjo atsirasti tokie garsai. Tačiau jie galėjo gimti jo galvoje. Pastaruoju metu naktimis jį kamuodavo mįslingi, slogūs sapnai, o dienos metu galvoje šmėkščiodavo kažkokios keistos mintys ir vaizdiniai. Jie trukdavo vos akimirką, bet būdavo labai aiškūs ir netgi baisūs. Nepageidaujami, nelaukiami, bet nesulaikomi.

Volfas sunerimo. Atrodė neteisinga, kad žmogui sutriktų nervai kaip tik tada, kai jis ketina pasitraukti iš tarnybos. Žinoma, tai, kas pasitaikydavo kitiems, galėjo nutikti ir jam. Protingiausia būtų buvę kreiptis į gydytoją. Tačiau Volfas niekaip negalėjo prisiversti padaryti tai, ko reikalavo sveikas protas. Jis dėl sė niekam nieko nesakydamas, juo labiau savo žmonai.

Dabar jis stovėjo naujo namo "Hohokam Houmz" rajone poilsio kambaryje ir spoksojo į drabužinės duris. Jeigu ragas vėl nuskardės, jis pravers drabužinės duris ir įsitikins, kad ten nieko nėra. Tada, tikrai žinodamas, kad tie garsai gimė jo paties liguistame prote, jis atsisakys savo ketinimo pirkti šį namą, nekreipdamas dėmesio į isteriškus žmonos protestus. Jis kreipsis iš pradžių į savo gydytoją, paskui į psichoterapeutą.

- Robertai! - šūktelėjo jo žmona. - Ar ne per ilgai ten užtrukai? Lipk čionai. Aš noriu pasitarti su tavimi ir misteriu Bresonu.

- Tuoju einu, brangioji! - atsiliepė Volfas.

Žmona vėl pašaukė jį. Šįkart jos balsas nuskambėjo taip arti, kad Volfas atsisuko. Brenda Volf stovėjo laiptų į poilsio kambarį viršuje. Jai buvo šešiasdešimt šešeri, kaip ir jam. Jos

buvęs grožis dabar buvo palaidotas po riebalų sluoksniu, gausiai nupudruotomis ir parausvintomis raukšlėmis, storais akinių stiklais ir plieno melsvumo plaukais.

Volfas krūptelėjo pamatęs ją, kaip krūpčiodavo kas kartą, pažvelgęs į veidrodį ir išvydęs jame savo paties pliką galvą, galias linijas nuo nosies iki lūpų kampų ir smulkių raukšlelių tinklą aplink paraudusias akis. Ar tik ne ta ir buvo jo nelaimės priežastis, kad jis tiesiog nesugebėjo susitaikyti su tuo, kas atsitinka visiems žmonėms, nori jie to ar ne? O gal jį slėgė ne mintis apie vis prastėjančią jo ir žmonos išvaizdą bei savijautą, bet suvokimas, kad nei jis, nei Brenda neįgyvendino savo jaunystės svajonių? Jo kūnas, žinoma, neišvengė laiko rėžtuvo ir dildės, tačiau vis tik laikas buvo maloningas jam, leisdamas nugyventi tokį ilgą amžių. Jis nekaltino laiko, atėmusio iš jo grožį. Nekaltino viso pasaulio už tai, kad jis, Volfas, paseno. Tik jis, jis vienas, buvo atsakingas už savo išvaizdą. Ir jis buvo pakankamai stiprus dvasiškai, kad sugebėtų susitvardyti. Volfas nepriekaištaudavo visam pasauliui ar tai jo daliai, kuria buvo jo žmona. Jis nešaukdavo, nėverkšlendavo, neaimanuodavo kaip Brenda, O jo gyvenime buvo nemažai akimirkų, kai

norėjosi verkti ir inkšti. Ar daug yra žmonių, nieko neprisimenančių apie save iki dvidešimties metų? Maždaug iki dvidešimties - Volfai, įsūniję jį, sakė, kad maždaug tiek jam galėjai duoti iš pažiūros. Senasis Volfas rado jį, klajojantį po Kentukio kalvas prie Indianos valstijos pasienio. Vaikinas nežinojo, nei kas jis toks, nei kaip ten atsidūrė. Kentukio ir net Jungtinių Valstijų pavadinimai jam nieko nesakė, jis net anglų kalbos nemokėjo.

Volfai priglaudė jį ir pranešė šerifui. Visi valdžios bandymai nustatyti jo asmenybę žlugo. Kitu metu toks įvykis būtų tapęs šalies masto sensacija; tačiau tada šalis kariavo su kaizeriu ir jai rūpėjo kur kas svarbesni dalykai. Robertas - Volfai pavacijino rastą vaikiną savo mirusio sūnaus vardu - padėjo savo įtėviams dirbti fermoje. Be to, jam teko lankyti mokyklą, nes buvo užmiršęs visas turėtas žinias.

Tačiau dar blogiau už elementarių žinių trūkumą buvo tai, kad jis visai nemokėjo tinkamai elgtis. Jis visą laiką savo elgesiu trikdė arba įžeidinėjo aplinkinius. Robertui teko patirti vietinių gyventojų patyčias, o kartais net žiaurumą. Bet jo gabumas mokslui, darbštumas ir jėga greitai pelnė jam jų pagarbą.

Per stebėtinai trumpą laiką, lyg būtų tik kai-

tojęs tai, ką jau mokėjo, Robertas Volfas baigė pradinę, o netrukus ir vidurinę mokyklą. Nors jis nelankė mokyklos tiek metų, kiek buvo reikalaujama, be vargo išlaikė stojamuosius egzaminus į universitetą. Čia užgimė jo pomėgis klasikinėms kalboms, kuriam jis liko ištikimas visą gyvenimą. Labiausiai jis pamėgo senovės graikų kalbą - jautė, kad ji jam kažkuo artima, sava.

Gavęs Čikagos universiteto filosofijos mokslų daktaro vardą, Volfas dėstė įvairiuose šalies rytų ir vidurio vakarų universitetuose. Jis vedė Brendą - gražią, gėro būdo merginą. Bent taip jam iš pradžių atrodė. Vėliau jo iliuzijos išsisklaidė, bet jis vis tiek jautėsi laimingas.

Tačiau amnezijos ir kilmės paslaptis visus tuos metus nedavė jam ramybės. Ilgą laiką jis stengėsi negalvoti apie tai, bet paskui, pasitraukęs iš tarnybos...

- Robertai! - garsiai pašaukė Brenda. - Tuoj pat ateik čionai! Misteris Bresonas - užsiėmęs žmogus.

- Aš neabejoju, kad daugelis misterio Bresono klientų mėgsta neskubėdami viską apžiūrėti prieš pirkdami, - ramiai atsakė jis. - O gal tu jau nebenori šito namo?

Brenda pervėrė jį tūžmingu žvilgsniu ir pasipiktinusi nukrypavo šalin. Volfas atsiduso, nes žinojo, kad vėliau žmona apkaltins jį, jog apkvailino ją nekilnojamo turto agento akyse.

Jis vėl atsisuko į drabužinės duris. Ar išdrįs praverti jas? Kvaila buvo neryžtingai stypsoti čia draskomam abejonių. Bet jis negalėjo nė žingsnio žengti, tik krūptelėjo, išgirdęs septynių gaidų motyvą, vėl nuskardėjusį anapus storos sienos, tik šįkart kur kas garsiau.

Širdis daužėsi krūtinėje lyg koks vidinis kumštis. Volfas prisivertė priėti prie sustumiamų durų, padėti ranką ant žalvariu padengto įdubimo juosmens lygyje ir stumtelėti duris į šoną. Durys slystelėjo į vieną pusę ir akimirkai duslus ratukų dardėjimas nustelbė rago garsą.

Baltos tinkuotos sienos dingo. Jų vietoje žiojėjo įėjimas į pasaulį, kokio jis tikrai nebūtų galėjęs įsivaizduoti. Nors šis, atrodė, niekur kitur negalėjo gimti, tik jo vaizduotėje.

Pro angą, pakankamai plačią, kad Volfas galėtų pralįsti įpalenkęs galvą, į drabužinę plūdo ryški saulės šviesa. Dalį vaizdo užstojo augalai, panašūs į medžius - bet tik ne į Žemės medžius. Pro šakas ir pailgus kaip palmių lapus švietė ryškiai žalias dangus. Nuleidęs akis

žemyn, Volfas išvydo keistą sceną, kuri vyko ant žemės po medžiais. Šeši ar septyni košmariskai siaubingi padarai stovėjo apsupę didžiulį akmens luitą. Jo uoliena buvo raudona su kvarco intarpais, o savo forma jis priminė šungrybį. Išsigimėliški padarai, apaugę juodais gaurais, stovėjo nususukę nuo Volfo, tačiau vieno jų profilis ryškėjo žalio dangaus fone. Jo galva buvo grubios formos, mažai kuo panaši į žmogaus, veide sustingusi piktdžiugiška išraiška. Ir galva, ir veidas buvo nusėti gumbais, kurie kėlė neužbaigtumo įspūdį - tarsi tas, kas sukūrė tuos padarus, būtų užmiršęs nugludinti jų kūnus. Dvi trumpos kojos priminė užpakalines šuns letenas. Išgama tiesė ilgas rankas į jauną vyrą, stovintį ant plokščio akmens luito.

Jaunuolis dėvėjo tik elnio odos strėnraištį ir mokasinus. Jis buvo aukštas, raumeningas, plačiapetis, įdegęs saulėje. Jo ilgi tankūs plaukai turėjo rausvą bronzinį atspalvį. Veidas buvo tvirtas ir rūstus, su ilga viršutine lūpa. Rankoje jis laikė instrumentą, iš kurio tikriausiai ir sklido Volfo girdėti garsai.

Jaunuolis koja nuspyrė žemyn vieną iš jį apsupusių šlykščių padarų, kai tas pabandė užsiropšti ant luito. Jis pakėlė savo sidabrinį ragą prie lūpų, ketindamas vėl jį pūsti, ir tada pas-

tebėjo angoje stovintį Volfą. Jaunuolis plačiai nusišypsojo blykstelėdamas baltais dantimis.

- Pagaliau tu atėjai! - šūktelėjo jis Volfui.

Volfas nieko neatsakė, net nepajudėjo. Jis galėjo tik galvoti: "Aš išprotėjau! Prie klausos haliucinacijų prisidėjo ir vizualinės! Kas gi bus toliau?! Ką turėčiau dabar daryti - šaukdamas pabėgti iš čia ar ramiai išeiti ir pasakyti Brendai, kad turiu nedelsiant pasimatyti su gydytoju? Nedelsiant! Nelaukti, nieko neaiškinti. Užsičiaupk, Brenda, aš einu."

Volfas žingtelėjo atgal. Anga jau buvo pradėjusi trauktis, baltos sienos ėmė atgauti savo medžiagiškumą. Tiksliau, tai jis ėmė atgauti sveiką protą.

- Štai! - šūktelėjo vaikiną nuo uolos viršūnės. - Laiky!

Jis metė ragą. Vartydamasis ore, švytėdamas pro lapus prasiveržusiuose saulės spinduliuose, ragas lėkė tiesiai į Volfą. Prieš pat susivėriant sienoms, ragas įlėkė pro angą ir atsitrenkė Volfui tiesiai į kelius.

Volfas riktelėjo iš skausmo - smūgis buvo toks stiprus, kad ragotikrumu jis jau neabejojo. Pro siaurą plyšį jis dar matė jaunuolį, sujungusį žiedu iškeltos rankos smilių ir nykštį, jau-

nuolis nusišypsojo ir sušuko:

- Linkiu sėkmės! Tikiuosi netrukus tave pamatyti! Aš esu Kikaha!

Anga sienoje užsitraukė stora plėve lyg užsimerkianti akis. Šviesa išblėso, daiktų kontūrai susiliejo. Bet paskutinę akimirką Volfas dar spėjo pastebėti merginą, kyštelėjusią galvą iš už medžio kamieno.

Jos akys buvo nežmoniškai, neproporcingai didelės kaip katės. Pilnos lūpos skaisčiai raudonos, oda rusvai auksinė. Tankūs garbanoti plaukai, gaubę veidą, buvo dryžuoti kaip tigro kailis. Jai pasilenkus, šiek tiek vingiuotos plaukų sruogos lietė žemę.

O paskui sienos tapo baltos kaip užverstos lavono akies baltymas. Viskas liko, kaip buvo ligi tol, išskyrus ragą, gulintį prie Volfo kojų, ir skausmą keliuose.

Volfas pakėlė ragą ir ėmė apžiūrinėti jį šviesoje, sklindančioje iš poilsio kambario. Jis jautėsi gerokai priblokštas, bet jau nebelaikė savęs bepročiu. Jis suprato, kad matė kitą visatą ir gavo kažką iš ten - kaip ir kam, jis nežinojo.

Ragas buvo beveik pustrėčios pėdos ilgio ir svėrė maždaug ketvirtį svaro. Savo forma jis priminė Afrikos buivolo ragą, tik daug platesnis

ties žiotimis. Ant siaurojo galo buvo užmautas kandiklis, padarytas iš kažkokios minkštos auk-saspalvės medžiagos, Pats ragas buvo sidabri-nis arba padengtas sidabru. Apvertęs jį, korpuso apačioje Volfas pamatė septynis mažus mygtukus. Rago viduje, pusės colio gi-lumoje, spindėjo sidabrinių gijų voratinklis. Laikant instrumentą pasuktą tam tikru kampu į šviesą atrodė, kad tinklelis tęsiasi gilyn.

Tą akimirką šviesa krito tiesiai į ragą ir Vol-fas pastebėjo tai, ką praleido iš pradžių: pačia-me rago viduryje buvo - įrėžtas . Nieko pana-šaus jam nebuvo tekę matyti, nors jis visų raš-to tipų, ideogramų ir piktogramų žinovas.

- Robertai! - pašaukė žmona.

- Jau ateinu, brangioji! - atsiliepė jis.

Jis paslėpė ragą dešiniajame priekiniame drabužinės kampe ir užstūmė duris. Nieko daugiau jis negalėjo padaryti, nebent čiupti ragą ir bėgti iš namo. Jei pasirodytų su juo vir-šuje, žmona ir Bresonas imtų klausinėti, iš kur jį gavo. Volfas atėjo čionai be rago, taigi nega-lėjo pareikšti, kad tai jo daiktas. Bresonas pa-reikalau, kad atiduotų instrumentą jam, nes jis buvo rastas jo agentūrai priklausančiame name.

Volfas kankinosi nesugalvodamas, ką daryti. Kaip išnešti ragą iš namo? Juk niekas negalėjo sutrukdyti Bresonui atsivesti čionai kitus klientus, gal net šiandien. O jie pamatys instrumentą vos pravėrę drabužinės duris ir parodys jį Bresonui.

Volfas užlipo laiptais į didelę svetainę. Brenda vis dar tūžo ant jo. Bresonas, apkūnus akinuotas vyras maždaug trisdešimt penkerių metų amžiaus, atrodė, jautėsi nesmagiai, nors ir šypsojosi.

- Na, kaip jums patiko namas? - paklausė jis.

- Puikus, - atsakė Volfas. - Jis primena man gimtuosius namus.

- Man jis taip pat patinka, - tarė Bresonas. - Juk aš esu kilęs iš vidurio vakarų. Aš suprasčiau, jei jums nepatiktų rančos tipo namai. Bet aš jokių būdu nepeikiu jų, ne. Aš pats gyvenu tokiaime name.

Volfas priėjo prie lango ir pažvelgė laukan. Gegužės popietės saulė skaisčiai žėrėjo žydroje Arizonos padangėje. Pievelėje žaliavo jauna bermudiška žolė, pasėta prieš tris savaites - nauja, kaip ir namai šiame ką tik baigtame statyti "Hohokam Houmz" rajone.

- Beveik visi namai čia vienaaukščiai, - tuo

tarpu kalbėjo Bresonas. - Pamatų kasimas šioje dirvoje su storais salietros klodais kainuoja brangiai, bet namai palyginti pigūs.

"Jeigu jie nebūtų iškasę tos salietros ten, kur dabar poilsio kambarys, - tarė sau Volfas, - ką būtų išvydęs žmogus iš anapus, kai atsivertų anga? Ar jis būtų pamatęs tik žemę ir negavęs progos atsikratyti ragu? Be abejo, taip."

- Jūs tikriausiai skaitėte laikraščiuose, kodėl mūsų agentūrai teko atidėti šio rajono atidarymą, - kalbėjo Bresonas. - Statybų metu darbininkai atkasė hohokamų miesto liekanas.

- Hohokamų? - paklausė misis Volf. - O kas jie tokie?

- Daugelis žmonių, atvykstančių į Arizoną, niekada nėra girdėję apie juos, - atsakė Bresonas. - Tačiau ilgai gyvendami Fenikso rajone, jūs negalite nesusidurti su jų civilizacijos paliktais pėdsakais. Hohokamai - indėnų gentis, kadaise gyvenusi Saulės Slėnyje. Jie atsikėlė čionai mažų mažiausiai prieš tūkstantį du šimtus metų. Hohokamai kasė drėkinimo kanalus, statė miestus; jų civilizacija sparčiai vystėsi. Bet paskui kažkas jiems nutiko ir niekas negali paaiškinti kas. Jie dingo prieš kelis šimtmečius....